

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Yolanda Arrieta Malaxetxebarria

*Etxebarria,
Bizkaia (1963)*

Aurkibidea

Biografia

Etxebarriko erdigunean jaioa, Erribera kalean. Hiru senidetan gazteena da Yolanda (lautik hiru atera ziren aurrera). Gurasoak etxezainak ziren: etxea zaintzearen truke bizi ziren bertan. Baratza eta animaliak zituzten. Horretaz gainera, ama jostuna zen eta aita Markinara joaten zen lanera, Esperantzanera; baina afizioz musikoa zen: banda militarrean egin zuen soldaduzka eta gero Markinako udal bandan jo zuen urte askoan. Yolanda herri eskolan ibili zen, eta ondoren Lanbide Heziketa egin zuen Markinan. Bergarako UNEDen euskarako D titulua atera ostean (geroko EGAREN parekoa), Ondarroara joan zen UBI egitera. Magisteritza ikasi zuen Eskoriatzan, eta Antzerkia Donostian. Gerora Antropologia ikasketak ere egin zituen. Idazlea da, eta ipuin-kontalaria. Idazketa sortzaileari buruzko tailerrak ematen ditu, eta baita irakasleentzako Haur eta Gazte Literaturako formazioak ere, eskoletan. Euskadi Saria eskuratu zuen 2015ean, "[Argiaren alaba](#)" lanarekin. Bere azken lanean etorkizunerantz egiten du txango, gazteentzako ATĀRIA nobelan.

Zintak

EBA-061

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberría, Idoia
- **Data:** 2020-06-15
- **Iraupena:** 95 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

EBA-062

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2020-06-15
- **Iraupena:** 87 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Amak etxean erditu zuen: emaginarekin, medikuarekin eta esperientziarekin

- **Erref:** EBA-061/003
- **Iraupena:** 0:03:11. **Hasi:** 00:02:49. **Bukatu:** 00:06:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Etxean jaio ziren anai-arreba guztiak. Bere garaikoak batzuk etxean eta beste batzuk ospitalean jaio ziren. Medikua eta emaginarekin izan zituen. Esperientziak ere garrantzia duela esaten zion amak. Gauza askotaz hitz egin izan du amarekin. Gazteena izateak asko lagundu dio, baita ikasle ona izatea ere.

2. Aita behargina eta musikazalea, ama jostuna eta zaintzailea

- **Erref:** EBA-061/004
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:06:00. **Bukatu:** 00:08:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Kaleko etxean jaio izan da, baina oiloak, untxiak eta ortua beti izan dituzte. Aitak Markinan lan egiten zuen lantegian eta amak tarteka jostun lanak egiten zituen. Gurasoek etxea zaintzearen truke bizi ziren bertan. Amak familiakoak, jabeak, jabeen familiakoak eta etxea bera zaindu zituela dio.

3. Etxezainak eta etxejabeak, galdera iturri

- **Erref:** EBA-061/005
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:08:48. **Bukatu:** 00:11:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Etkezainaren figura eta orduko bere bizipenak "Jostorratza eta haria" nobelan txertatu zituen. Jakin-mina sortzen zien etxejabeek, erdi-burgesak zirelako. Kontrastea sumatzen zuen eta galdera asko egiten zituen.

4. Ahotsa, lehenengo liburua

- **Erref:** EBA-061/006
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:11:23. **Bukatu:** 00:12:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa

Laburpena:

Liburuak baino lehen, ahozkoa jaso zuen gehienik. Ahotsa lehenengo liburua dela dio, mundua kontatzeko tresna.

5. Aitak emandako musikazaletasuna

- **Erref:** EBA-061/007
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:12:23. **Bukatu:** 00:15:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Etxean asko kantatzen zuten. Aita musikazalea zen; soldadutza bandan joaz pasatu zuen eta Markinako bandan ere jotzen zuen. Ondo abestu arazten zien, belarria landu eta duoak egiten erakutsi zien, baita dantzari ere. Elizara laguntzen zioten aitari eta hunkidura sortzen diote oraindik ere elizako kantuek.

6. Hizkuntza musika moduan

- **Erref:** EBA-061/008
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:15:10. **Bukatu:** 00:16:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Irratia izaten zuten etxean, Arrate Irratia. Herri txikietako errituak ere bai: Santa Ageda koplak, gabon-kantak... Idazterakoan doinua barrutik sentitzen du. Hizkuntza musika moduan jaso izan du.

7. D titulua ateratzeko ariketetan, idazketan trebatu

- **Erref:** EBA-061/009
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:16:43. **Bukatu:** 00:18:59

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Antzerkia ikasten hasi zen. Bergarara D titulua ateratzera joan zen, EGA modukoa orduan. Ariketa literarioak egiten zituen. Batuan idatzi arren, bizkaiera dauka oinarrian.

8. Irigoienen "Poliedroaren hostoak" eta Sarrionandia

- **Erref:** EBA-061/011
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:22:09. **Bukatu:** 00:24:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Gaztetxoa zela, Juan Mari Irigoienen "Poliedroaren hostoak" liburuarekin ibili zen, eta gero Joseba Sarrionandia landu zuen, Eskoriatzan magisteritza ikasi zuenean. Sarrionandiaren mundu ikuskera oso hurbila egiten zitzaion. Joseba atxilotu zutenean, UNEDeko irakaslea zen eta Yolanda UNEDeko ikaslea.

9. Sarrionandiaren "Marinel zaharrak" antzerkira

- **Erref:** EBA-061/012
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:24:19. **Bukatu:** 00:25:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Joseba Sarrionandiaren "Marinel zaharrak" antzerkiaren bitartez landu zituen. Erronka bitartez funtzionatzen du: zer falta da euskaraz?

10. Hasierako idazle erreferenteak, gizonezkoak

- **Erref:** EBA-061/013
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:25:24. **Bukatu:** 00:26:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Urteekin konturatu zen idazle erreferente guztiak gizona zirela. Arantxa Urretabizkaia sartu zen geroxeago.

11. Literaturaren historia ezagutu zuen, magisteritza ikastea

- **Erref:** EBA-061/014
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:26:29. **Bukatu:** 00:28:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Eskoriatzan magisteritza ikasten hasi zenean, filologia adarra hartu zuen. Irakasleak aipatzen ditu. Han landu zuen euskal literaturaren historia. Emakume erreferenteak gerora lortu ditu.

12. Sormena, euskara, jatorria, andrazkoa, transmisioa

- **Erref:** EBA-061/015
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:28:12. **Bukatu:** 00:31:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Berak nahi izan du sormena landu euskaraz, jatorria kontuan hartuta eta andrazkoa izanda. Herri txikikoa zen baina mundukoa. Kuadrillazalea ez da izan. Identitatea lantzea ekarri zion guzti horrek. Hezkuntzan bai baina ez-arautuan aritu nahi zuen.

13. Arantxa Urretabizkaia erreferente

- **Erref:** EBA-061/016
- **Iraupena:** 0:04:11. **Hasi:** 00:31:05. **Bukatu:** 00:35:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Arantxa Urretabizkaia, besteak beste, oso apala, kritikoa, dotorea, eraikitzailea, ikuspegia zabaltzen duena dela dio. Edozeinek ulertzeko moduan idazten duela dio, dotoretasunari uko egin gabe. Ez dela inorekin ezkontzen uste du; gauza asko auzitan jartzeko gaitasuna duela dio. Soziala da baina niari kasu eginez aritzen dela iruditzen zaio.

14. "Zergatik panpox" lana, jario handiko idazkera

- **Erref:** EBA-061/017
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:35:16. **Bukatu:** 00:37:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Zergatik panpox?" lanak oso harrিতuta laga zuen. Jario handiko idazkera gustuko zuen. Europarra eta modernoa euskaraz izatea posible zela ikusi zuen.

15. Emakumeen idazkerak sortutako galderak

- **Erref:** EBA-061/018
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:37:28. **Bukatu:** 00:39:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

80. hamarkada bukaeran aurkitu zituen "Elsa Scheelen" eta "Egunero hasten delako". Ordurako Arantxaren lana ezagutzen zuen. Emakumea izanik gizonezkoak sentitzen duena idaztea, eta alderantziz, sinesgarria den zalantza sortu zitzaion.

16. Laura Esquivelen lanean inspiratuta

- **Erref:** EBA-061/019
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:39:25. **Bukatu:** 00:42:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Literaturan andrazko bitartekariak falta izan zaizkiola dio. Laura Esquivelen "Como agua para chocolate" liburua asko gustatu zitzaion. Lirismoa gustuko du. Hango ideiak baliatu zituen "Jostorratza eta haria" idazterakoan.

17. Emakumeen transmisio bideak, folkloreak bitartez

- **Erref:** EBA-061/020
- **Iraupena:** 0:03:53. **Hasi:** 00:42:13. **Bukatu:** 00:46:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Antropologia ikasteak asko lagundu zion. Dolores Julianoren lanak oso gustuko izan zituen; azaltzen zuen emakumeek folkloreaken transmisioaren bitartez landu eta zabaldu dutela beren ikuspegia. "Mujeres que corren con los lobos" erreferentea izan zen beretzat.

18. Poesiatik gertu dauden lanak gustuko

- **Erref:** EBA-061/021
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:46:06. **Bukatu:** 00:47:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Bernardo Atxagaren "Obabakoak" lanari buruzko iritzia ematen du. Poesia eta poesiatik hurbil dauden lanak gustuko izan ditu.

19. Aitaren eta amaren etxea defendatuko dut

- **Erref:** EBA-061/022
- **Iraupena:** 0:04:18. **Hasi:** 00:47:43. **Bukatu:** 00:52:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitak kantuak, anekdotak, ipuinak kontatzen zizkien. Amak josi egiten zuen eta sortze prozesua ezagutu zuen berarekin. Prozesua azaltzen du. Asmoa gauza erreal eta ederra sortzeko gaitasuna zeukan amak. Amak ipuinak asmatzen zizkien jatorduetan, jan zezaten.

20. Xabier Leteren eta Imanolen poesia eta kantak

- **Erref:** EBA-061/023
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:52:01. **Bukatu:** 00:54:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Xabier Letek liluratu egin zuen. Irratian entzuten zuen eta handik urte batzuetara, bere olerkietara pasatu zen. Imanol ere gustuko izan zuen.

21. Haur literatura erakargarri

- **Erref:** EBA-061/024
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 00:54:13. **Bukatu:** 00:57:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Magisteritza ikasten hasi zenean, haur literatura aurkitu zuen. Mariasun Landaren "Iholdi" liburuak inpaktua eragin zion. Haur eta gazte literaturak erakarri egin zuen eta literatura zirela aldarrikatzen hasi zen. Haur literatura hurrek ere irakur dezaketen literatura dela dio.

22. Benedettiren lanean haur ahotsak topatu zituenekoa

- **Erref:** EBA-061/025
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:57:51. **Bukatu:** 00:59:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Eskoriatzan zegoela, hizkuntzaren lirikaren bila, Hego Amerikako liburu asko irakurri zituen. Mario Benedettiren "Primavera con una esquina rota" liburua oso gustuko izan zuen, haur ahotsak zeudelako.

23. Antzerkia ikasiz, sormena landu eta lotsa kendu

- **Erref:** EBA-061/027
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:59:59. **Bukatu:** 01:03:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Antzerkia idatzi izan du. Magisteritza bukatutakoan, HABEn egon zen urtebetez eskolak ematen. Handik, Donostiara joan zen antzerkia ikastera. Sormena lantzen eta lotsa kentzen lagundu zion.

24. Antzerkia, literatura, tailerrak, denak bat

- **Erref:** EBA-061/028
- **Iraupena:** 0:04:31. **Hasi:** 01:03:16. **Bukatu:** 01:07:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Etxebarrin betidanik egiten zuten antzerkia eta herriko taldearekin ikasten zuena irakasten aritu zen. "Hamalau heriotza" bertso-sortarekin antzerkia egin zuten. Monologoak egin zituen eta sormen kolektiboaren lanketan aritu zen. Tailer asko ematen hasi zen, antzerkiarekin zein idazketarekin lotutakoak. Ipuin kontaktetan ere hasi zen. Asteburuetan idatzi egiten zuen.

25. Tradizioa, etengabe berri

- **Erref:** EBA-061/030
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 01:09:39. **Bukatu:** 01:13:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa

Laburpena:

Tradizioa etenik gabe sortzen dena dela dio, ez dela gauza itxi eta zurruna. Ahoz jasotakoa gaur egunera ekartzeko ariketa egitea proposatzen du.

26. Jasotako kultura, galbahetik pasatu eta berritu

- **Erref:** EBA-061/031
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 01:13:16. **Bukatu:** 01:16:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa

Laburpena:

Ahozkoa eta tradizioa, istorio txikiak, esaerak, kontaera, sineskera... jasotako kultura guzti hori geure galbahetik pasatzea proposatzen du. Tradizioa berritu beharra daukagula dio, jasotakoa emateko.

27. Oroimena, sormena, irudimena

- **Erref:** EBA-061/032
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 01:16:51. **Bukatu:** 01:19:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Irudimena oroimenak jantzi eta elikatzen du. Sormenak laguntzen du ulertzen pausuz pausu egiten direla gauzak. Iturburura joan beharra aldarrikatzen du.

28. Barne-indarra jatorrian bilatu

- **Erref:** EBA-061/033
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 01:19:04. **Bukatu:** 01:20:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Modernitatea infinituarekin lotuta geneukan, baina konturatu gara mundua

segundo batean bukatu daitekeela. Hauskortasunaz ohartu garela dio. Barne-indarra non bilatu azaltzen du.

29. Literatura nola irakatsi

- **Erref:** EBA-061/035
- **Iraupena:** 0:03:44. **Hasi:** 01:21:48. **Bukatu:** 01:25:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Gazteei gauzak direla iruditzen zaie, ez egin egiten direla. Desikasten erakusten saiatu izan da bera. Asmora jotzeko joera dauka, oinarri-oinarrira. Mundu oso bat sortu da, euskaraz ikasteko. Azkenengo urteetan, literaturan bitartekarien falta sumatu du, literaturari leku egitea.

30. Literatura pasioz erakustearen garrantzia

- **Erref:** EBA-061/036
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 01:25:32. **Bukatu:** 01:29:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Literatura pasioz bizi duten irakasleak daudenean, galderak desberdinak dira. Azkenengo hamabost urteetan beherakada egon dela dio. Irakurtzen trebatu, entrenatu egin behar dela dio, eta horretarako ariketak egin behar direla.

31. Literaturarekin lantzen dena

- **Erref:** EBA-061/038
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 01:32:52. **Bukatu:** 01:35:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Arazoarentzat irtenbidea topatzeko, batzuetan ihes egin behar dela dio, eta literaturak aukera zabaltzen duela. Literaturak lantzen duena azaltzen du.

32. Irakurketa ozenaren onura

- **Erref:** EBA-062/001
- **Iraupena:** 0:04:26. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:04:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Irakurketa ozena besteen aurrean egiten ikastearen garrantzia. Pausoak azaltzen ditu.

33. Ahotsaren ahalmena

- **Erref:** EBA-062/002
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:04:26. **Bukatu:** 00:06:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Ahotsean emozioa dago. Ahotsak daukan ahalmenaz berba egiten du. Hezkuntzari artea gehitu behar zaiola dio.

34. Literatura eta emozioak

- **Erref:** EBA-062/003
- **Iraupena:** 0:04:29. **Hasi:** 00:06:48. **Bukatu:** 00:11:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Irakasleek formazioa badutela, baina emozioekin konektatu behar dutela dio. Emozioak azaleratu eta aniztasuna lantzeko literatura tresna handia dela azaltzen du.

35. Literatura, ulertu barik sentitu

- **Erref:** EBA-062/004
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:11:17. **Bukatu:** 00:13:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Literaturaren helburua jakin-mina piztea eta emozioak eragitea dela azaltzen du. Umeei denetarik irakurtzeko gomendioa egiten du, dena ulertuko ote duten kezkarik gabe.

36. Gazteekin idazketa lantzeko ariketak

- **Erref:** EBA-062/007
- **Iraupena:** 0:05:17. **Hasi:** 00:17:37. **Bukatu:** 00:22:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

DBHko ikasleekin idazketa landu izan du. Hainbat ideia azaltzen ditu, ariketa modura: olerkia lantzeko proposamena, ikusten duzuna deskribatzea, udako lehenengo bainua idaztea, etxean bakarrik geratu zirenekoa idaztea, koloreak deskribatzea zentzumenen bitartez...

37. Gazteekin idazketa lantzeko ariketak II

- **Erref:** EBA-062/008
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:22:54. **Bukatu:** 00:25:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Idazketa lantzeko ariketa bat proposatzen du: esaldi bat eman zentzumen bakoitzari, urdina agertzen dena. Gauzak kontatzeko beste era batzuk bilatzen saiatzen da. Bi gauza desberdinen arteko lotura kontatzea proposatzen du. Politena taldean egitea dela dio.

38. Gazteekin idazketa lantzeko ariketak III

- **Erref:** EBA-062/009
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:25:44. **Bukatu:** 00:27:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Istori bati beste hasiera edo bukaera bat asmatu, liburu bateko esaldiak lotzen saiatu, beste bat izatera jolastu... Idazketa lantzeko ariketa modura egin daitezkeen adibideak azaltzen ditu.

39. Gazteekin idazketa lantzeko ariketak IV

- **Erref:** EBA-062/010
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:27:32. **Bukatu:** 00:29:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Hasiera-korapiloa-bukaera aukera bat dela azaltzen die gazteei, baina beste modu asko ere badaudela.

40. Idazketa eta irakurketa ozena, elkarrekin

- **Erref:** EBA-062/011
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:29:54. **Bukatu:** 00:32:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Bakoitzak idatzitakoarekin irakurketa ozena lantzen du tailerretan gazteekin. Hainbat adibide ematen ditu. Nia ukitzen laguntzen duela azaltzen du.

41. Literaturaren zeharbideak

- **Erref:** EBA-062/012
- **Iraupena:** 0:04:17. **Hasi:** 00:32:58. **Bukatu:** 00:37:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Emoziotik ekitea falta dela dio, irakurtzen dena norberarengana ekartzea. Gaitasuna landu egin behar dela dio, eta horretarako lekua eta denbora behar direla. Literaturarekin zeharka lantzen dena azaltzen du.

42. Sormenak beharrezko du kaosa

- **Erref:** EBA-062/013
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:37:15. **Bukatu:** 00:40:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Irakasleak gauza askorekin ikusten ditu. Sormenak eta literaturak kaosa eskatzen du eta talde-giroa sortzen du. Gauzak gaizki egiteari beldurra kendu behar zaiola uste du, eta umeen arteko lehiaketak kentzea.

43. Literatura, mundua ulertzeko

- **Erref:** EBA-062/014
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:40:14. **Bukatu:** 00:43:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Literaturak sentimenduak eta mundu-ikuskerak biltzen dituela dio. Denbora hartu behar dela azaltzen du. Literatura mundua ulertzeko eta gezur batzuen bitartez agertzeko aukera ematen duela azaltzen du.

44. Artea beharrezko

- **Erref:** EBA-062/015
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:43:32. **Bukatu:** 00:45:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Lirikotasuna beti ez da ulertzen, baina galderak sortzen dituela eta gauzak ulertzen eta moldatzen laguntzen duela azaltzen du. Bizitzan artea beharrezkoa dugula dio.

45. Idazketari kodeak gehitzen

- **Erref:** EBA-062/016
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:45:38. **Bukatu:** 00:47:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Idazketari arteak ahalbidetzen dituen bestelako kodeak gehitzearen garrantzia azaltzen du.

46. "Euskal Herrietako ipuinak" eta "Marixor" umeentzat

- **Erref:** EBA-062/019
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:52:26. **Bukatu:** 00:53:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Euskal Herrietako ipuinak" eta "Marixor" erabili ditu hurrekin.

47. Literaturako klasikoak nola landu

- **Erref:** EBA-062/021
- **Iraupena:** 0:04:19. **Hasi:** 00:55:14. **Bukatu:** 00:59:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Euskal literaturako klasikoak gaur egunekoekin konbinatu egin behar direla dio. Dinamikak eta loturak egitea proposatzen du. Pentsamendua lantzeko ariketak nola egin azaltzen du.

48. Bizenta Mogel ezagutarazteko ariketa

- **Erref:** EBA-062/024
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 01:02:46. **Bukatu:** 01:04:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Bizenta Mogelen bizitza gazteen artean ezagutarazteko prestatu zuen ariketa azaltzen du.

49. "Argiaren alaba" eleberriaren oinarria

- **Erref:** EBA-062/025
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 01:04:38. **Bukatu:** 01:06:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Bizenta Mogel ezagutarazteko egindako ariketatik sortutakoa fikziora eraman eta "Argiaren alaba" eleberria sortu zuen.

50. "Argiaren alaba" nobelaren argitalpena eta zabalpena

- **Erref:** EBA-062/026
- **Iraupena:** 0:03:21. **Hasi:** 01:06:11. **Bukatu:** 01:09:32

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Argiaren alaba" eleberria argitaratzeko zailtasunak izan zituen. Markina-Xemeingo udaletxeari eskatu zion laguntza eta autoedizioaren bitartez argitaratu zuen. Denak saltzea lortu zuen eta zabalpena egin zuen. Euskadi Saria jaso zuen. Denon Artean argitaletxearekin atera zuen edizio berria; gaztelerara itzuli zuen eta ume txikientzako alea ere egokitu du.

51. "Bizenta txiki" ipuina

- **Erref:** EBA-062/027
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 01:09:32. **Bukatu:** 01:11:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Bizenta txiki", Bizenta Mogelen bizitzari buruzko ipuina ozen irakurtzen du. Liburua umekin nola lantzen duen azaltzen du.

52. Bizenta Mogel

- **Erref:** EBA-062/028
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 01:11:46. **Bukatu:** 01:14:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Bizenta Mogel ez da ezaguna izan, osabaren itzalarengatik. Haren izaera, pentsamendua eta lana azaltzen ditu.

53. Klasikoak lantzeko, testuingurua beharrezko

- **Erref:** EBA-062/029
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 01:14:25. **Bukatu:** 01:16:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Klasikoetara iristeko, pertsona eta tokiko eta munduko testuingurua azaltzea beharrezkoa dela azaltzen du. Garaiak baldintzatzen gaituela pertsonak esplikatzeko du.

54. Euskal telebista ez da estrategikoki erabili

- **Erref:** EBA-062/032
- **Iraupena:** 0:03:54. **Hasi:** 01:17:00. **Bukatu:** 01:20:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

Telebistako euskara arraroa eta beharrezkoa egin zitzaion. Hasiera ikusi zuen baina garapenik ez; euskal telebistarekin oso haserre dagoela dio. Bere ustez telebista ez da erabili euskal mundua elikatzeko.

55. Euskarazko kate on eta modernoa egingarri

- **Erref:** EBA-062/033
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 01:20:54. **Bukatu:** 01:22:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

Gauza garrantzitsuak ETB2ra eramaten direla dio, euskara modu ezegokian txertatuta gainera. Amorratu egiten duela eta min ematen diola esaten du. Euskarazko kate on eta modernoa egiteko baliabideak badaudela dio.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com